

DBL-001-2383003

Seat No. _____

M. S. W. (Sem. III) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

June - 2022

Industrial Relation and Labour Welfare : Paper-18

Faculty Code : 001

Subject Code : 2383003

Time : **2.30** Hours]

[Total Marks : **70**

- 1 નિબંધાત્મક પ્રશ્નનો જવાબ આપો. (કોઈપણ એક) **10**
(1) ઔદ્યોગિક વિવાદનો અર્થ આપી, તેની અસરો સ્પષ્ટ કરો.
(2) કામદાર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિનો અર્થ આપી, તેના ઉદ્દેશો સ્પષ્ટ કરો.
- 2 નિબંધાત્મક પ્રશ્નનો જવાબ આપો. (કોઈપણ એક) **10**
(1) મજૂર સંઘનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી તેની કામગીરી વર્ણવો.
(2) ઔદ્યોગિક સંબંધોનો અર્થ આપી, શાંતિપૂર્ણ ઔદ્યોગિક સંબંધોનું મહત્વ સમજાવો.
- 3 નિબંધાત્મક પ્રશ્નનો જવાબ આપો. (કોઈપણ એક) **10**
(1) ઔદ્યોગિક સંબંધોના જરૂરી પાસાઓ સમજાવો.
(2) કામદાર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
- 4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ પાંચ) **25**
(1) ભારતમાં શ્રમ સંગઠનોની નબળાઈઓ.
(2) સામૂહિક સોદાબાજીમાં કામદારોની ભાગીદારી.
(3) ઔદ્યોગિક સંબંધ કાર્યક્રમો.
(4) મજૂર કલ્યાણ અધિકારીની કામગીરી.
(5) શ્રમ સંગઠનની જરૂરિયાત અને મહત્વ.
(6) શ્રમ સંગઠનની ખાસિયતો.

- 5 એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ) 15
- (1) મજૂરો માટે રાષ્ટ્રીય આયોગની ભલામણો જણાવો.
  - (2) છટણી વિષે સમજૂતી આપો.
  - (3) શ્રમ કલ્યાણની વૈધાનિક જોગવાઈઓ જણાવો.
  - (4) શ્રમ સંગઠનોના કોઈ પણ ત્રણ સિદ્ધાંતો જણાવો.
  - (5) ઔદ્યોગિક ઝઘડાની આંતરિક કાર્યવાહી સ્પષ્ટ કરો.
  - (6) સામુહિક સોદાગીરીનો ખ્યાલ સમજાવો.
  - (7) કામદાર કલ્યાણ માટે પ્રેરણાની જરૂરિયાત જણાવો.

ENGLISH VERSION

- 1 Give the essay type answer : (any one) 10
- (1) Give the meaning of industrial dispute, clarify effects of its.
  - (2) Give the meaning of labour welfare activity, clarify objectives of it.
- 2 Give the essay type answer : (any one) 10
- (1) Clarify the concept of trade union, describe functions of it.
  - (2) Give the meaning of industrial relation, explain importance of peaceful industrial relation.
- 3 Give the essay type answer : (any one) 10
- (1) Explain the essential aspects of industrial relations.
  - (2) Explain the principles of labour welfare activities.
- 4 Write short notes : 25
- (1) Limitations of trade union in India.
  - (2) Workers' Participation in Collective Bargaining.
  - (3) Industrial relation programs.

- (4) Functions of labour welfare officer.
- (5) Types of industrial dispute.
- (6) Need and importance of trade union.
- (7) Characteristics of trade union.

5 Give the answers in one – two sentences : (any five) **15**

- (1) State the recommendations of the National Commission for Labour.
  - (2) Explain termination.
  - (3) Clarify the statutory provisions of labour welfare.
  - (4) State any three principles of trade union.
  - (5) Specify the internal procedures of the industrial dispute.
  - (6) Explain the concept of collective bargaining.
  - (7) Clarify the need of motivation for labour welfare.
-